

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 938/06

בפני כב' השופט משה סובל

עותרים

1. גולאני _____
2. קארוט _____
3. קארוט _____
4. קארוט _____
5. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר ע"י ב"כ עו"ד ליאורה בכור

נגד

משיבים

1. שר הפנים
2. מנהל מינהל האוכלוסין
3. מנהל לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

1. עותרים 2-4 הם ילדיה של עותרת 1, תושבת קבע בישראל מאז ומתמיד. עותרת 2 נולדה ביום 19.6.00 בירושלים. עותר 3 נולד ביום 3.5.91 באזור יהודה ושומרון (להלן – האזור). עותר 4 נולד ביום 15.2.92 בירושלים. מלכתחילה הוגשה עתירה זו נגד החלטת משרד הפנים לאפשר את שהיית עותרים 2 ו-3 בישראל באמצעות היתרי מת"ק, וליתן לעותר 4 רישיון לישיבת ארעי בישראל מסוג א/5. לאחר הגשת העתירה, ובתום המתנה לפסק הדין שניתן בבית המשפט העליון (ביום 10.8.08) בע"מ 5569/05 משרד הפנים נ' עויסאת, הודיע משרד הפנים על נכונותו להעניק לעותרים 2 ו-3 רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 וליתן לעותר 4 רישיון לישיבת קבע. העותרים אינם מסתפקים בכך, ודורשים שיינתן גם לעותרים 2 ו-3 רישיון לישיבת קבע. לעת הזאת נדרשת אפוא הכרעה בעניינם של עותרים 2 ו-3 בלבד, לאחר שעניינו של עותר 4 נפתר בהסכמה.

2. החלטת משרד הפנים מבוססת על קביעת המוסד לביטוח לאומי בדבר מגורי עותרת 1 וחמשת ילדיה (שעותרים 2-4 הם הגדולים שבהם) באזור עד חודש מאי 2000, מועד בו עותרת 1 – שעד נישואיה בשנת 1989 לתושב האזור התגוררה בירושלים – עזבה את בית בעלה ועברה להתגורר עם ילדיה בירושלים. מאחר שעותרת 1 הגישה כבר בשנים 2000 ו-

2001 בקשות לרישום ילדיה כתושבי ישראל ובקשות אלה לא נענו, מוכן משרד הפנים לראותה כמי שהגישה בקשה לרישום הילדים בחודש מאי 2002, בו מלאו שנתיים לשהותה עם ילדיה בישראל, אף שבעת הגשת הבקשות לא היה ניתן להיעתר להן בשל קיומה של תקופת מרכז חיים קצרה מדי. על פי נוהל משרד הפנים, בשלב ראשון מוענק לילד מעמד ארעי מסוג א/5 לשנתיים. עותרים 2-4 סיימו שנתיים אלה בחודש מאי 2004. במועד זה היו שלושתם בני למעלה מ-12 שנים, ולפיכך בלתי-זכאים לשדרוג המעמד בהתאם להוראת סעיף 3(1) לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג-2003 (להלן – **חוק הוראת השעה**) כפי שעמדה בתוקף עד ליום 1.8.05. אותה הוראה קבעה כי שר הפנים או מפקד האזור רשאים להעניק לתושב אזור שהנו קטין רישיון לישיבה בישראל או היתר לשהייה בישראל לשם מניעת הפרדתו מהורהו השוהה כדין בישראל, ובלבד שגיל אותו ילד אינו עולה על 12. כאשר תוקנה הוראה זו ביום 1.8.05 והגיל הקובע הועלה בסעיף 3א(1) ל-14, היה רק עותר 4 פחות מ-14, ולפיכך זכאי לשדרוג המעמד לתושבות קבע, מה שאין כן עותרים 2 ו-3 שעברו כבר את גיל 14 ולא זכאים לשדרוג.

3. הנמקה זו אינה יכולה לעמוד אף אם תידחה – כפי שאכן צריכה להידחות – טענת העותרים לפיה אין לראות בעותרים 2 ו-3 "**תושב אזור**" בהתאם להגדרתו המקורית של מונח זה בחוק הוראת השעה קודם לתיקונה ביום 1.8.05. אותה טענה ראויה להידחות לנוכח העובדה שעותרים 2 ו-3 לא רק נרשמו במרשם האוכלוסין של האזור אלא אף התגוררו באזור יחד עם שני הוריהם במשך כל (או כמעט כל) העשור הראשון לחייהם, כאשר עותר 3 אף נולד באזור; הכול כפי שנפסק בענין עויסאת הנ"ל, והובהר לאחרונה בפסק דינו של בית המשפט העליון מיום 27.4.11 בעע"מ 5718/09 מדינת ישראל נ' סרור, לאמור: "**על מבקש מעמד הרשום במרשם האוכלוסין באזור להוכיח כי הוא נטול כל זיקה אחרת לאזור פרט לרישום; ולא להוכיח כי הוא מקיים זיקות כאלו ואחרות לישראל... אף שקיומו של מרכז חיים בישראל בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה הוא תנאי לקבלת מעמד בישראל בהתאם לנוהל רישום ילדים, אין משמעות הדבר כי כל מי ששהה שנתיים בישראל עובר להגשת בקשתו איננו עוד 'תושב אזור'**" (שם, פסקאות 25-26).

4. עדיין לא היה מקום לסרב לשדרג את מעמדם של עותרים 2 ו-3 בהסתיים תקופת ההליך המדורג בת שנתיים הקבועה בנוהל משרד הפנים בענין רישום ומתן מעמד לילד שרק אחד מהוריו רשום כתושב קבע בישראל (מס' 2.2.0020). כפי שנפסק בענין סרור הנ"ל (בפסקאות 46-47): "**על משרד הפנים לבחון את גילו של הקטין לצורך מתן רישיון ישיבה על פי סעיף 3א(1) במועד הגשת הבקשה הראשונה לקבלת מעמד בישראל, ולא בתום השנתיים שבהן היה לקטין רישיון לישיבת ארעי... במצב שבו הוחלט על ידי משרד הפנים כי קטין פלוני, שגילו נמוך מגיל 14, עומד בקריטריונים שנקבעו לקבלת מעמד בישראל, המועד הקובע לענין גילו של הקטין לפי סעיף 3א(1) לחוק הוראת השעה יהיה מועד הגשת הבקשה הראשונה. באופן כזה, ניתן יהיה לקיים את ההליך המדורג, שעל חשיבותו עומד**

משרד הפנים – הן ביחס לקטינים תושבי אזור הן ביחס לקבוצות אחרות – מבלי לגרוע מן האפשרות להעניק לקטין מעמד של קבע בסוף ההליך המדורג, ובלבד שבמועד הגשת הבקשה הראשונה טרם מלאו לקטין 14 שנים". בחודש מאי 2002, הוא המועד בו משרד הפנים מוכן לראות את עותרת 1 כמי שהגישה את בקשתה לרישום הילדים, טרם נחקק חוק הוראת השעה. במועד זה אף טרם התקבלה החלטה הממשלה מיום 12.5.02 בדבר הקפאת הטיפול בבקשות של תושבי האזור לאיחוד משפחות (שהרי משרד הפנים נצמד להחלטת המוסד לביטוח לאומי לפיה עותרת 1 חזרה להיות תושבת ישראל ביום 1.5.00, ומונה החל ממנה שנתיים). מאחר שביום הגשת הבקשה לרישום עותרים 2 ו-3 לא הייתה מניעה להעניק להם רישיון לישיבת קבע כפוף לכך שישלימו את ההליך המדורג בן שנתיים, הרי משהסתיימה תקופתו של הליך זה והגיע השלב בו עותרים 2 ו-3 היו זכאים לשדרוג המעמד לתושבות קבע אלמלא חוק הוראת השעה, הרי לפי הלכת סרור יש לראות את גילם לצורך סעיף 3(1) או סעיף 3א(1) לאותו חוק כגילם ביום הגשת הבקשה, היינו, ביום 1.5.02 בו שניהם נמצאו לא רק מתחת לגיל 14 אלא אף מתחת לגיל 12. כפועל יוצא, אין בחוק הוראת השעה למנוע את שדרוג המעמד אפילו לא היה מועלה הגיל הקובע מ-12 ל-14. לא כל שכן לאחר שהגיל הועלה ל-14.

5. התוצאה היא שיתרת העתירה מתקבלת, כך שעל משרד הפנים להעניק לעותרים 2 ו-3 מעמד של תושבי קבע בישראל, בתנאי שמרכז חייהם נותר בישראל ושאין מניעה פלילית או ביטחונית לשדרוג המעמד.

המשיבים ישלמו לעותרים הוצאות בסך כולל של 5,000 ₪.

ניתן היום, כ"ז ניסן תשע"א, 01 מאי 2011,

בהעדר הצדדים.